

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Martina Kříže, soudkyně Mgr. Věry Jachurové a soudce Mgr. Bc. Jana Schneeweise v právní věci

žalobce: **Bc. M. H.**

proti

žalované: **Česká advokátní komora**
sídlem Národní 118/16, 110 00 Praha

o žalobě proti rozhodnutí předsedy České advokátní komory ze dne 8. 11. 2024, č. j. 10.01-000464/24-0003

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení a vymezení sporu

1. Žalobce se žalobou domáhal přezkoumání rozhodnutí uvedeného v záhlaví tohoto rozsudku (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým žalobci nebyl bezplatně určen advokát k poskytnutí právní služby dle § 18c zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, v rozhodném znění

Shodu s prvopisem potvrzuje P. V.

(dále jen „zákon o advokacii“), konkrétně k zastoupení žalobce v řízení před Ústavním soudem o ústavní stížnosti proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 29. 7. 2024, č. j. 27 Co 169/2024-387. Usnesením Krajského soudu v Praze ze dne 29. 7. 2024, č. j. 27 Co 169/2024-387 bylo částečně změněno usnesení Okresního soudu v Mělníku ze dne 23. 10. 2023, č. j. 17 C 313/2022-185 tak, že uložená pořádková pokuta žalobci ve výši 30 000 Kč byla snížena na 10 000 Kč; ve zbytku bylo usnesení Okresního soudu v Mělníku ze dne 23. 10. 2023, č. j. 17 C 313/2022-185 potvrzeno. Usnesením Okresního soudu v Mělníku ze dne 23. 10. 2023, č. j. 17 C 313/2022-185 byla žalobci uložena pořádková pokuta (ve výši 30 000 Kč) za učiněné hrubě urážlivé podání formou zprávy elektronické pošty.

II. Napadené rozhodnutí

2. Žalovaná neurčila žalobci advokáta ze dvou důvodů, a to protože:
 - žalobce řádně neprokázal, že je osobou, jejíž příjmové a majetkové poměry dle § 18c odst. 5 věty první zákona o advokacii ve vztahu k § 18c odst. 4 citovaného zákona odůvodňují určení advokáta k poskytnutí právní služby bezplatně,
 - žádost žalobce je žádostí zneužívající právo na bezplatnou právní pomoc ve smyslu § 18c odst. 5 věty třetí zákona o advokacii.
3. Žalovaná v napadeném rozhodnutí poukázala na to, že od roku 2017 ve svém systému eviduje 53 žádostí žalobce o určení advokáta k poskytnutí právní služby, kdy mu bylo v 18 případech vyhověno. Ze zvyšující se aktivity žalobce žalovaná dovodila zjevné nadužívání institutu určení advokáta k poskytnutí bezplatné právní pomoci. Dále žalobce neprokázal své příjmové a majetkové poměry. V odůvodnění svého rozhodnutí žalovaná vylicila majetkové poměry žalobce a poukázala na to, že existence práva k nemovitostem představuje majetkovou hodnotu, kterou lze zpeněžit a posléze takový výtěžek použít na zaplacení odměny právního zástupce.

III. Žaloba včetně jejího doplnění

4. Žalobce namítal nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí a nesprávné právní posouzení, které spatřoval v následujících skutečnostech. Poukázal na to, že dávky, které jsou mu vypláceny, jsou účelově určeny na obživu a úhradu bydlení. Zdůraznil, že jako osoba invalidní, evidovaná na úřadu práce, má minimální možnost zvýšit svůj příjem vlastní prací. Žalovaná tak k nemajetnosti žalobce nepřihlédla v rozporu s § 18c zákona o advokacii. Dále žalobce namítal, že ho žalovaná nutí zpeněžit spoluvlastnické podíly na nemovitosti vlastněné za účelem vlastního bydlení či rodinné rekreace, které zdědil a do kterých mu nebyl umožněn přístup. Požadavek žalované není racionální, neboť žalobce podíly ke zděděné nemovitosti, práva a povinnosti v bytovém družstvu s právem nájmu družstevního bytu zařadil mezi nemovitosti sloužící k rodinnému bydlení a rekreaci, nikoli mezi nemovitosti vlastněné za účelem obchodování, z čehož by byl schopný získat finanční prostředky na odměnu právního zástupce z řad advokátů. K uvedenému pak žalobce poukázal na rozsudek Městského soudu v Praze sp. zn. 3 A 68/2023 a citoval rozsudky Nejvyššího správního soudu sp. zn. 1 As 23/2009 a sp. zn. 1 As 70/2008.
5. Žalobce dále spatřoval nezákonnost napadeného rozhodnutí v tom, že žalovaná podmiňuje určení advokáta nejrůznějšími podmínkami [předložení bankovních výpisů za období 6 měsíců, prokázání skutečné výše příjmu ze závislé činnosti, předložení nájemní smlouvy na družstevní byt, prokázání skutečné výše nájemného a (ne)ozřejmení důvodu (ne)schopnosti I. H. (dále jen „I. H.“) poskytnout zápůjčku na úhradu požadovaného právního zastoupení],

Shodu s prvopisem potvrzuje P. V.

kteřé žalobce nesplnil, aniž by uvedené podmínky byly zakotveny v zákoně. Dle žalobce se příjmy z hmotného a sociálního zabezpečení prokazují výpisem z účtu a další příjmy se prokazují odpovídajícím dokladem, přičemž setrval na závěru, že předložený výpis z účtu za červenec 2024 je dostatečný. Doklady o výši výdajů či výdajové poměry nejsou zákonnou podmínkou poskytnutí právní služby bezplatně. Pokud žalovaná hodlala s odkazem na neprokázání skutečné výše nájemného žádost žalobce zamítnout, bylo na místě, aby žalobce vyzvala k objasnění výše uvedeného a posléze se tím zabývala. K uvedenému žalobce poukázal na dezinterpretaci § 18c odst. 4 věty první a druhé a odst. 5 věty první zákona o advokacii. Žalovaná si podle něj toliko domyslela určité skutkové okolnosti, že žalobce byl příjemcem příspěvku na životní náklady, aniž by to mělo oporu ve spise. Dle žalobce není objektivní ani racionální vydávat za příspěvek na životní náklady příjem, který žalobce zařadil mezi „*překlenovací půjčky na jídlo, výživné, nájemné z důvodu nedostatku příjmů na základní životní potřeby*“. Žalobce dále zdůraznil, že ze zákona o advokacii neplyne, že schopnosti třetích osob jsou pro poskytnutí právní služby rozhodné. Stejně tak žalobce spatřuje nezákonnost napadeného rozhodnutí v konstatování, že nedoložil existenci a výši svého dluhu vůči I. H.

6. Žalobce dále namítl nesprávné právní posouzení spočívající v tom, že žalovaná v napadeném rozhodnutí nevycházela z jeho aktuálních majetkových poměrů, ale z příčin, pro které se dostal do tíživé finanční situace a které nastaly v minulosti (IV. ÚS 659/12 a I. ÚS 2557/13); zákon o advokacii přitom takovéto kritérium pro posouzení nestanovil. Nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí pak žalobce odůvodnil rovněž tím, že uložení tří pořádkových pokut nijak neprokazuje, že má dostatek prostředků k úhradě odměny právního zástupce z řad advokátů. Dílčí závěr žalované o tom, že žalobce se do dluhů dostal právě tím, že učinil hrubě urážlivé podání a hrubě urážel soudní osoby v občanském soudnictví, ze spisu nevyplývá; k uvedenému žalobce poukázal na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu sp. zn. 8 As 17/2025.
7. Konečně žalobce spatřoval nezákonnost napadeného rozhodnutí ve skutečnosti, že dle závěru žalované se bezdůvodně vyhýbá dosahování adekvátních příjmů a lepší dispozice pro profesní uplatnění nevyužívá. Skutečnost, že se žalobce pokoušel najít zaměstnání, lze dovodit z toho, že se přihlásil jako uchazeč o zaměstnání na úřad práce. Co se týče povinnosti přihlédnout k nemajetnosti žadatele při posuzování jeho majetkových poměrů, žalobce poukázal na rozhodnutí sp. zn. 30 Cdo 2473/2014.
8. K poslednímu důvodu neurčení advokáta, tj. nadužívání institutu určení advokáta k poskytnutí bezplatné právní pomoci, žalobce namítl nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí, neboť v odůvodnění žalovaná pouze odkazuje na počet žalobcových žádostí o určení advokáta, aniž by jeho postup blíže konkretizovala. Pojem „nadužívání práva“ je dle mínění žalobce nutno vykládat úžeji v situaci, kdy se žalobce domáhá určení advokáta pro podání ústavní stížnosti, neboť se jedná o poslední možnost, jak hájit svá práva zasažená předchozím postupem orgánů soudní moci. Neurčení advokáta k podání ústavní stížnosti může pro žadatele znamenat porušení práva zakotveného v čl. 36 odst. 1 a čl. 37 odst. 2 LZPS. Žalovaná ve svém rozhodnutí žádné zjevné „*úměry*“, ze kterých by vyplývala nesporná a jednoznačná neúměrnost uplatňování práva na bezplatnou právní pomoc, neuvedla; k uvedenému pak žalobce poukázal na rozhodnutí Městského soudu v Praze sp. zn. 3 A 68/2023, bod 32.

IV. Vyjádření žalované

Shodu s prvopisem potvrzuje P. V.

9. Žalovaná navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl. Shrnuje dosavadní průběh řízení a odkázala na napadené rozhodnutí. Upozornila, že napadené rozhodnutí stojí na třech zákonných důvodech (*poznámka soudu: dvou zákonných důvodech*), které jsou rozvedeny na sedmi stranách textu, jenž je členěn do 18 bodů (*poznámka soudu: 10 bodů*).
10. Zdůraznila, že ke dni sepsu vyjádření není zřejmé, zda si žalobce podal avizovanou ústavní stížnost sám bez zastoupení advokátem. Pokud ne, uplynula mu lhůta k jejímu podání, a pokud ano, a došlo též k jejímu odmítnutí z procesních důvodů. Soudní řízení se pak stalo sporem akademickým, protože předmět poptávané právní služby buď zanikl (případným odmítnutím ústavní stížnosti) nebo uplynula lhůta k podání ústavní stížnosti. Žalovaná poukázala na to, že žalobce si ústavní stížnost (tj. právní službu, v níž poptával u žalované svou žádost bezplatné určení advokáta) v jiných věcech podal sám, a to bez právního zastoupení; k uvedenému poukázala na řízení vedené pod sp. zn. II. ÚS 2588/24, zejména pak na usnesení ze dne 30. 9. 2024 o odmítnutí ústavní stížnosti žalobce Ústavním soudem.
11. Žalobce se mylí, pokud vytýká žalované, že její rozhodnutí je podmíněno „nejrůznějšími podmínkami“. Žalovaná k tomu poukázala na úpravu v zákoně o advokacii (§ 18 a § 18c) a doplnila, že při vyřizování žádostí o určení advokáta dle § 18c předmětného zákona musí přezkoumat, zda žalobcova žádost splňuje všechny podmínky.
12. K zákonné podmínce posouzení poměrů žadatele podotkla, že se žalobce zcela mylně domnívá, že zákon nestanovuje dobu 6 měsíců pro posouzení poměrů žadatele a že zákon nestanovuje bližší podrobnosti stran posuzovaných poměrů; k uvedenému poukázala na § 18c odst. 4 zákona o advokacii a vyhlášku č. 120/2018 Sb., o stanovení formulářů žádosti o určení advokáta a formuláře podnětu k poskytnutí jednorázové právní porady (dále jen „vyhláška č. 120/2018 Sb.“). Zdůraznila, že ve smyslu § 18 zákona o advokacii musí provést i takové správní uvážení, zda a jaká omezení na straně žadatele mu brání ve zvolení si advokáta k poskytnutí právní služby. Sem patří i vzdělání žadatele, jeho dosavadní zkušenosti získané na trhu práce, zdravotní omezení, sociální vyloučení. Žalobce se nemůže dovolávat toho, že mu stát nezajistil zaměstnání. Pro toho, kdo žádá o určení advokáta, stejně jako například pro toho, kdo má vyživovací povinnost k dětem, nemůže být ve prospěch, že odmítá i takovou práci, která zcela neodpovídá jeho kvalifikaci a dosaženému vzdělání. Nemůže obstát argument žalobce, že průkazem o tom, že se aktivně snažil najít si zaměstnání sám, je to, že se jako uchazeč o zaměstnání přihlásil na úřad práce.
13. K zákonné podmínce zneužití práva žalovaná vyzdvihla, že nejde jen o samotný počet žalobcových žádostí, ale i o takové souvislosti, jako je akcelerace podávaných žádostí mezi roky 2023 a 2024. Poukázala na nesprávnou představu žalobce, že žalovaná má zajišťovat právní zástupce z řad advokátů žalobci „generálně“ pro všechny jím rozpoutané soudní spory, nebo všechna řízení, jichž je účastníkem.

V. Replika

14. Žalobce se v replice ohradil proti argumentaci žalované. Zejména poukázal na to, že není možné, aby žalovaná ve svém vyjádření doodůvodňovala napadené rozhodnutí a uváděla, z jakých dodatečných důvodů a úvah nárok žalobce neuznává. Žalobce stručně zopakoval stěžejní žalobní argumentaci a setrval na již vznesených námitkách. Závěrem uvedl, že trvá na tom, aby ve věci bylo nařízeno jednání, neboť považuje za stěžejní, aby žalovaná ukázala, kde byl žalobce vybídnut k doložení druhu a výše dávky výpisem z účtu za období 6 kalendářních měsíců předcházejících podání žádosti z příjmů ze sociálního zabezpečení.

VI. Jednání před soudem

15. Při ústním jednání, které se konalo dne 29. 7. 2025, žalobce setrval na tom, že napadené rozhodnutí je nezákonné. Dodal, že dospěl k nutnosti překvalifikovat žalobní argumentaci. Soud by měl z úřední povinnosti přihlídnout k nekompetentnosti a svévoli úřední osoby, která v rozporu se zákonem považuje příjmy ze sociálních dávek za příjmy, jež je třeba prokazovat za období šesti měsíců před podáním žádosti. Napadené rozhodnutí je tak v důsledku trestného činu úřední osoby zmatečné. Žalovaná při jednání zdůraznila, že napadené rozhodnutí bylo vydáno zcela v intencích zákona a odkázala na jeho odůvodnění. K formuláři žádosti uvedla, že tento je v souladu s vyhláškou, kterou nevydala žalovaná, nýbrž stát. Následně zopakovala svou argumentaci uvedenou ve vyjádření k žalobě.

VII. Posouzení věci soudem

16. Soud ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou a splňuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Dále přezkoumal napadené rozhodnutí i řízení, které mu předcházelo, a to v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.), jakož i z pohledu vad, k nimž je povinen přihlídnout z úřední povinnosti; přitom vycházel ze skutkového a právního stavu v době vydání napadeného rozhodnutí.
17. Při rozhodování soud vycházel zejména z následující právní úpravy:
18. Podle § 18 odst. 1 zákona o advokacii *advokát je oprávněn poskytnutí právních služeb odmítnout, pokud nebyl podle zvláštních právních předpisů ustanoven nebo Komorou k poskytnutí právních služeb podle odstavce 2 a § 18a až 18c určen; ustanovení § 19 tím není dotčeno.*
19. Podle § 18 odst. 2 zákona o advokacii *ten, kdo nesplňuje podmínky pro ustanovení advokáta soudem podle zvláštních právních předpisů a ani si nemůže zajistit poskytnutí právních služeb jinak (dále jen „žadatel“), má právo, aby mu Komora na základě jeho včasné žádosti určila advokáta k poskytnutí*
a) právní porady podle § 18a nebo
b) právní služby podle § 18c.
20. Podle § 18c odst. 4 zákona o advokacii *k žádosti o určení advokáta k poskytnutí právní služby bezplatně musí žadatel přiložit doklady o výši příjmu žadatele a společně s ním posuzovaných osob za období 6 kalendářních měsíců předcházejících podání žádosti, jakož i doklady o jeho majetkových poměrech. Podrobnosti náležitostí žádosti a způsob prokazování příjmových a majetkových poměrů žadatele v případě žádosti o poskytnutí právní služby bezplatně, jakož i rozsah údajů, které je žadatel povinen Komoře sdělit, stanoví Ministerstvo spravedlnosti vyhláškou.*
21. Podle § 18c odst. 5 zákona o advokacii *komora určí advokáta k poskytnutí právní služby bezplatně žadateli, jehož příjmové a majetkové poměry to odůvodňují. Komora určí advokáta k poskytnutí právní služby žadateli, který osvědčil splnění zákonných podmínek, bez zbytečného odkladu. Komora žádosti nevyhoví, jestliže jde o zneužití práva nebo jde-li o zjevně bezdůvodné uplatňování nebo bránění práva* (podtržení doplněno soudem).
22. Po provedeném řízení dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná.

23. Soud si je vědom, že do předmětné právní úpravy zasáhl Ústavní soud, který nálezem ze dne 24. 1. 2023, sp. zn. Pl. ÚS 44/21 zrušil uplynutím dne 31. 12. 2023 ustanovení § 18c odst. 1 zákona o advokacii ve slovech „*jehož příjmové a majetkové poměry to odůvodňují, a*“, čímž rozšířil právo na určení advokáta k poskytnutí právní služby i na žadatele, kteří nejsou nemajetní a o určení žádají z jiných důvodů. Pro nyní projednávanou věc však tento zásah není podstatný, neboť žalobce o určení advokáta žádal právě z důvodu své nemajetnosti (srov. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 19. 11. 2024, č. j. 3 A 119/2023-50).
24. Soud předesílá, že žalovaná založila své rozhodnutí na dvou důvodech, pro které nebyl žalobci k jeho žádosti určen advokát (viz výše). Ze skutečnosti, že žalovaná neurčila žalobci advokáta ze dvou odlišných důvodů, vyplývá, že soud by byl oprávněn zrušit napadené rozhodnutí pouze v případě, pokud by v rámci soudního přezkumu neobstál žádný z nich. Obstojí-li tedy během soudního přezkumu alespoň jeden z důvodů, kterým žalovaná zdůvodnila napadené rozhodnutí, není soud oprávněn napadené rozhodnutí zrušit. Ze dvou důvodů, pro které žalovaná nevyhověla žádosti žalobce o určení advokáta, jeden dle náhledu soudu neobstojí, druhý je však opodstatněný. K nenaplnění každého z těchto důvodů žalovaná připojila alespoň stručnou úvahu; v tomto ohledu je odůvodnění napadeného rozhodnutí jako celek přezkoumatelné.
25. K prvnímu důvodu neurčení advokáta, tj. že žalobce řádně neprokázal, že je osobou, jejíž příjmové a majetkové poměry dle § 18c odst. 5 věty první zákona o advokacii ve vztahu k § 18c odst. 4 téhož zákona odůvodňují určení advokáta k poskytnutí právní služby bezplatně, soud předně konstatuje, že žalovaná vystavěla napadené rozhodnutí na řadě důvodů, které v souhrnu vedou k závěru o neprokázání příjmových a majetkových poměrů žalobce. Žalobce oproti tomu rozporuje pouze jednotlivá tvrzení, aniž by bral v potaz odůvodnění jako celek. Zpochybnění jednoho tvrzení však nemusí vést k závěru o nesprávnosti celého odůvodnění, obstojí-li toto odůvodnění jako celek. Jednotlivými žalobcem uplatněnými tvrzeními se soud bude zabývat postupně, tak jak jím byla vznesena.
26. Žalovaná konstatovala, že žalobcem předložený výpis z účtu za měsíc červenec 2024 nepokrývá celé období stanovené v § 18c odst. 4 zákona o advokacii. Uvedenému závěru musí soud přitakat. Žalobcem předložený výpis z účtu mapuje pohyb na účtu žalobce v jediném měsíci, přestože § 18c odst. 4 zákona o advokacii požaduje předložit doklady o příjmech ve vztahu k posledním šesti kalendářním měsícům předcházejícím podání žádosti. Nadto soud uvádí, že žalobce v rámci žádosti neuvedl k údajům o příjmech ze závislé činnosti a ze samostatné činnosti žádný bližší údaj, tedy ani to, že žádný takový příjem nemá. Nad rámec žalobní námitky soud na tomto místě dodává, že odkaz na soudní rozhodnutí, které žalobce označil v žádosti (v kolonce „A. Příjmy ze závislé činnosti“) s tím, že prostřednictvím specifikovaného rozsudku vylicuje své poměry, nelze považovat za řádné tvrzení o příjmech ze závislé činnosti. Žalovaná není povinna v odůvodnění rozhodnutí, které se zcela zřejmě vztahuje k jiné žádosti, pátrat za žalobce po tom, zda a jak žalobce vylicil své příjmové poměry v jiném řízení. Ani skutečnost, že jsou mu vypláceny dávky, které jsou účelově určeny, na posouzení a závěru žalované nic nemění. Žalobce dle § 18c odst. 5 věty první zákona o advokacii neprokázal, že je osobou, jejíž příjmové a majetkové poměry odůvodňují určení advokáta k poskytnutí právní služby bezplatně. Za této situace ani poukaz žalobce na to, že je osobou invalidní, evidovanou na úřadu práce a má minimální možnost zvýšit svůj příjem vlastní prací, nemůže vyvrátit závěr žalované, že žalobce své příjmové a majetkové poměry v nezbytné míře neprokázal. Navíc žalobce ke své žádosti doložil pouze to, že je v dočasné neschopnosti, nikoliv to, že je osobou invalidní.

27. K namítané nezákonnosti napadeného rozhodnutí z důvodu, že žalovaná nutí žalobce zpeněžit, tzn. pronajmout nebo prodat nemovitosti, které má žalobce ve spoluvlastnictví, soud uvádí, že (spolu)vlastnictví nemovitosti nemůže být důvodem, který by sám o sobě vedl k zamítnutí žádosti o určení advokáta. To však bez dalšího neznamená, že při celkovém posouzení příjmových a majetkových poměrů žadatele nelze ke (spolu)vlastnictví nemovitosti přihlídnout. (Spolu)vlastnictví nemovitosti totiž zpravidla vede k závěru, že žadatel není nemajetný, avšak že tento majetek nelze použít k náhradě nákladů na advokáta. V této dílčí části je tak nutno námitce žalobce přisvědčit, respektive napadené rozhodnutí částečně korigovat (srov. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 26. 5. 2025, č. j. 17 A 87/2024-71). Soudu pak není zřejmé, z čeho žalobce usuzuje, že ho žalovaná nutí k neoprávněnému vniknutí do obydlí jiného či že mu brání v přístupu k vlastněným nemovitostem. Žalovaná poukázala pouze na to, že žalobce obývá družstevní byt, aniž by z uvedeného zjištění vyvozovala jakékoliv další skutečnosti (např. že může podíl v družstvu prodat apod.). Námitka žalobce je tak v celkovém jejím kontextu nedůvodná.
28. Ani argumentace žalobce spočívající v tom, že žalovaná po něm požaduje splnění podmínek uvedených ve formuláři bez toho, aby byly zakotveny v zákoně, není důvodná. Soud v tomto směru připomíná, že ze znění § 18c odst. 4 zákona o advokacii je zřejmé, že se jedná o obecnou normu, v níž je obsažen odkaz na vyhlášku č. 120/2018 Sb. Zákonodárce tedy zvolil v daném případě cestu zmocnění prováděcím předpisem. Nezákonnost napadeného rozhodnutí nelze ve světle uvedeného dovodit z toho, že žalovaná v odůvodnění napadeného rozhodnutí vytkla žalobci skutečnost, že nepředložil nájemní smlouvu na družstevní byt, který obývá, a dále že nepředložil rozhodnutí o přiznání příspěvku na bydlení (žalobce doložil pouze výši příspěvku na živobytí). Předně je nutno zdůraznit, že je povinností žalobce, aby své tvrzení uvedené v žádosti o určení advokáta řádně doložil. Žalovaná přitom není povinna žalobce jakkoliv dovyzývat k doložení jeho tvrzení, které uvedl v žádosti o určení advokáta. Na nezbytnost doložení tvrzení deklarovaných v žádosti je žadatel ostatně opakovaně upozorňován ve formuláři žádosti. Jestliže tedy žalobce mezi své výdaje zahrnul výši nájemného, bylo jeho povinností toto své tvrzení řádně doložit. Neučinil-li tak, nelze tento nedostatek vytýkat žalované. Totéž platí i ve vztahu k rozhodnutí o příspěvku na bydlení. V této souvislosti soud k odkazu žalobce na jím předložený bankovní výpis uvádí, že dle § 18c odst. 4 zákona o advokacii je žalovaná povinna posoudit příjmové a majetkové poměry zpětně za posledních šest kalendářních měsíců před podáním žádosti. Jestliže tedy žalobce předložil výpis z účtu vztahující se pouze k poslednímu měsíci (červenec 2024), aniž by (jinak) prokázal, od kdy daný příspěvek pobírá, resp. zda se tento příspěvek vztahuje k celému sledovanému období, nelze takové tvrzení žalobce považovat za podložené a dostatečné. Není proto důvodná argumentace žalobce, že žalovaná dezinterpretovala § 18c odst. 4 zákona o advokacii a nesprávně právně posoudila žádost žalobce. Soud přitom nesdílí názor žalobce, že nebyl povinen prokazovat pobírání příspěvku na bydlení za posledních šest měsíců před podáním žádosti, resp. že výpis z účtu dokládající čerpání této dávky v jednom měsíci je dostatečným doložením tohoto tvrzení. Byť formulář žádosti výslovně žadatele nevybízí k tomu, aby příjmy z hmotného a sociálního zabezpečení dokládal za posledních šest měsíců, je z tohoto formuláře zřejmé, že žadatel je povinen prokázat i období, po které mu je dávka vyplácena. Nelze zpochybňovat, že i sociální dávky představují příjem, který je nutno dle explicitního znění aplikovaného ustanovení § 18c odst. 4 zákona o advokacii prokazovat za posledních šest měsíců před podáním žádosti. Pouze nad rámec uvedeného soud podotýká, že z formuláře, který žalobce předložil, plyne skutečnost,

že výše příspěvku na bydlení podstatně překračuje výši tvrzeného nájemného, a to i po přihlédnutí k výdajům za elektřinu.

29. Pokud žalobce zařadil mezi své další příjmy (nezdanitelné příjmy) „*překlenovací půjčky na jídlo, výživné, nájemné z důvodu nedostatku příjmů na základní životní potřeby*“, o jejichž existenci vypovídá i výpis z účtu žalobce, je zcela logické, že žalovaná v rámci napadeného rozhodnutí tuto skutečnost musela reflektovat. Z napadeného rozhodnutí však neplyne, že by žalovaná domýšlela, že bylo rozhodnuto o přiznání příspěvku na životní náklady, jehož příjemcem by byl žalobce. Soudu není zřejmé, na základě jakých skutečností žalobce k uvedenému závěru dospěl. Z obsahu žalovanou předloženého spisu a rovněž z napadeného rozhodnutí nic takového neplyne.
30. Ani námitku nezákonnosti napadeného rozhodnutí z důvodu, že I. H. je nucena prohlásit, z jakého důvodu není schopna poskytnout žalobci zápůjčku, neshledal soud důvodnou. Z napadeného rozhodnutí totiž nikterak nevyplývá, že by žalovaná po žalobci požadovala, aby I. H. učinila jakékoliv prohlášení. Žalovaná pouze podotkla, že na životní náklady žalobce ve značném rozsahu přispívá I. H., přičemž pokud je žalobci schopna půjčovat částky v řádu tisíců až desetitisíců korun z titulu zápůjček, není zřejmé, z jakého důvodu mu není schopna poskytnout zápůjčku i na požadované právní zastoupení.
31. Nezákonnost napadeného rozhodnutí nezpůsobuje ani poukaz žalované, že žalobce nedoložil dluh vůči I. H. Jak již soud uvedl výše, jestliže žalobce v žádosti mezi své dluhy uvedl i dluh vůči I. H., který nadto dosahoval vzhledem k poměrům žalobce nemalé výše (500 000 Kč), bylo jeho povinností toto své tvrzení doložit. Žalovaná proto nepochybila, pokud tuto skutečnost, tj. to, že žalobce své tvrzení ničím nedoložil, vyhodnotila v neprospěch žalobce.
32. Rovněž námitka, že žalovaná nesprávně posoudila příčiny, pro které se žalobce dostal do tíživé životní situace, není důvodná. Žalovaná oprávněně zohlednila, že do majetkové situace žalobce se promítají i různými orgány udělené pořádkové pokuty, tedy že žalobce má na svoji finanční situaci vliv. Žalobce ve své žádosti mezi svými věřiteli uvedl dvakrát Českou republiku s celkovou výší dluhu po 5 000 Kč s měsíční výší splátky po 200 Kč. Z předloženého výpisu z účtu rovněž plyne, že žalobce dne 9. 7. 2024 provedl mimo jiné dvě bezhotovostní platby ve výši 200 Kč s poznámkou „*pořádková pokuta OS Mělník čj. 7 C 153/2022-47 2/100*“ a „*pořádková pokuta OS Mělník čj. 42 P 502/2012-2625 2/100*“. Byť žalobcem namítaná rozhodnutí nejsou součástí správního spisu, nelze přisvědčit jeho argumentaci, že žalovaná nemohla dovodit možnou příčinu pokut. Přihlédnutí k důvodům, které bezpochyby ovlivňují majetkové poměry žalobce, přiměřeně dokresluje jeho celkovou majetkovou situaci. Žalovaná v napadeném rozhodnutí přitom nikde nepoukazovala na uloženou pokutu „*v občanském soudnictví v Mělníku 17 C*“, jak tvrdí žalobce. Pokud jde o jím namítaná rozhodnutí „*v občanském soudnictví v Mělníku 7 C a 42 P*“, uvedená rozhodnutí jsou uvedena v bodě 5 napadeného rozhodnutí, kde žalovaná doslovně citovala první odstavce usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 29. 7. 2024, č. j. 27 Co 169/2024-387; nejedná se proto o vlastní odůvodnění žalované, které by nemělo oporu ve správním spisu.
33. Nezákonnost napadeného rozhodnutí nezpůsobuje ani tvrzení, že se žalobce vyhýbá dosahování adekvátních příjmů a nevyužívá lepší dispozice pro profesní uplatnění. Namítané tvrzení je dle soudu vytrženo z kontextu odůvodnění napadeného rozhodnutí. Žalovaná přihlédla k tomu, že žalobce je vysokoškolsky vzdělanou osobou v produktivním věku, není omezen v možnosti opatřit si prostředky pro živobytí (není invalidním důchodcem ani

Shodu s prvopisem potvrzuje P. V.

osobou zdravotně znevýhodněnou), tedy přestože je osobou s lepšími dispozicemi pro profesní uplatnění, svých schopností nevyužívá a bezdůvodně se vyhýbá dosahování adekvátních příjmů. Z kontextu, v jakém žalovaná uvedené tvrzení učinila, nelze dovozovat nezákonnost napadeného rozhodnutí, ale toliko zohlednění další skutečnosti utvářející celkový obraz o majetkové situaci žalobce. Soud pak má ve shodě s žalovanou za to, že samotná evidence u Úřadu práce k závěru o nemožnosti získat zaměstnání nepostačuje, respektive ji nedokládá. Pouhá evidence uchazeče o zaměstnání totiž neodráží skutečné úsilí a snahu uchazeče o nalezení zaměstnání. Odkaz žalobce na rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 2473/2014 nepovažuje soud za relevantní, a to s ohledem na odlišné skutkové okolnosti. V případě, kterým se zabýval Nejvyšší soud v uvedeném rozsudku, tamější žalobce doložil, že se snažil získat zaměstnání, avšak nebyl úspěšný. To však není případ žalobce v této věci. Ke shodnému závěru dospěl soud i v obdobné věci žalobce (viz rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 26. 5. 2025, č. j. 17 A 87/2024-71).

34. Na základě shora uvedeného má soud za to, že pokud odhlédne od poukazu žalované na možnost žalobce zpeněžit svůj (spolu)vlastnický podíl na nemovitostech, napadené rozhodnutí v části neurčení advokáta z důvodu, že žalobce neprokázal své příjmové a majetkové poměry, ob stojí. Závěr, že žalobce neprokázal své příjmové a majetkové poměry, žalovaná nevystavěla pouze na tom, že žalobce má možnost prodat podíl na nemovitostech, ale rovněž i na dalších skutečnostech. Žalovaná posuzovala tvrzení, která žalobce uvedl v žádosti, a proto nelze žalobci přisvědčit, že vycházela z jeho neaktuálních majetkových poměrů. Vzhledem k tomu, že napadené rozhodnutí nestojí jen na argumentaci týkající se možnosti zpeněžení (spolu)vlastnického podílu na nemovitostech, není závěr soudu v rozporu ani s žalobcem citovaným rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 19. 7. 2024, č. j. 3 A 68/2023-55. I pokud jde o další žalobcem citovaná rozhodnutí soudů (Nejvyššího soudu, Nejvyššího správního soudu a Ústavního soudu), napadené rozhodnutí se předestřené judikatuře nijak nevymyká a není s ní v rozporu. Žalovaná při posuzování žádosti žalobce hodnotila informace, které jí sám poskytl. S odkazem na výše uvedené rozhodně nelze dovodit, že by žalovaná vycházela pouze z příčin, pro které se žalobce dostal do tíživé finanční situace a které nastaly v minulosti, nýbrž posuzovala tvrzení, která žalobce uvedl ve své žádosti.
35. Pokud jde o druhý důvod neurčení advokáta, tj. zneužití práva na bezplatnou právní pomoc ve smyslu § 18 odst. 5 věty třetí zákona o advokacii, je zřejmé, že argumentace žalované obsažená v napadeném rozhodnutí je založena pouze na počtu žádostí žalobce. Žalovaná odkázala toliko na počet žádostí žalobce, avšak blíže nepopsala konkrétní případy, ve kterých by se zabývala skutkově obdobnými případy žalobce, tj. případy, které souvisely s uložením pořádkové pokuty žalobci z důvodu jím učiněného urážlivého podání. Žalovaná tak v napadeném rozhodnutí nerozvedla, z čeho usoudila, že se v případě žalobce jedná o zneužití práva na bezplatnou právní pomoc ve smyslu § 18 odst. 5 věty třetí zákona o advokacii. Jinými slovy, v napadeném rozhodnutí absentuje popis konkrétních okolností (důvodů), z nichž žalovaná dovodila, že žalobci nejde o vyřešení sporné otázky, nýbrž o vyvolání a vedení sporu jako takového, resp. o vyvolání množství řízení. Pouhé konstatování, že žalovaná eviduje od roku 2017 ve svém evidenčním systému 53 žádostí žalobce o určení advokáta k poskytnutí právní služby (kdy mu bylo v 18 případech vyhověno), samo o sobě neindikuje závěr o tom, že se jedná o zneužití práva na bezplatnou právní pomoc. Totéž platí i pro tvrzení žalované, že u žalobce je patrná zvyšující se tendence v podávání žádostí o určení advokáta k poskytnutí právní služby, a že tudíž jde o zjevné nadužívání institutu určení advokáta k poskytnutí bezplatné právní pomoci. Soud

Shodu s prvopisem potvrzuje P. V.

nevylučuje, že mnohonásobné a opakované podávání žádostí o určení advokáta může být v obecné rovině ukazatelem „sudičství“ žadatelů, resp. zneužíváním institutu určení advokáta. Poukaz na prostý počet žádostí však sám o sobě, bez bližšího odůvodnění neobstojí (viz např. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 30. 5. 2024, č. j. 10 A 76/2023-99). V tomto ohledu soud odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 8. 2021, č. j. 5 As 186/2021-15, v němž soud potvrdil závěr správního orgánu, že žadatel se dopustil svou žádostí zneužití institutu určení advokáta, přičemž konstatoval, že v daném případě „[s]ama četnost stěžovatelem vedených sporů by nevedla k závěru o zneužití práva, podstatná je však povaha těchto sporů, z nichž není patrné, že by se skutečně jednalo o legitimní obranu práv a oprávněných zájmů stěžovatele, naopak vše nasvědčuje tomu, že smyslem je pro stěžovatele samotné vedení těchto sporů.“ Z odůvodnění napadeného rozhodnutí nelze zjistit, zda se u žalobce v minulosti jednalo o nelegitimní procesní obranu vedenou pouze s cílem vyvolat spor a nikoli proto, aby hájil svá konkrétní práva a zájmy. Tato námitka žalobce je proto důvodná.

36. Lze shrnout, že napadené rozhodnutí v soudním přezkumu neobstálo ohledně druhého důvodu pro neurčení advokáta žalobci, který spočíval ve zneužívání práva na bezplatnou právní pomoc ve smyslu § 18c odst. 5 věty třetí zákona o advokacii. Vzhledem k tomu, že však obstál první důvod, pro který žalovaná neurčila žalobci advokáta, není dán prostor pro zrušení napadeného rozhodnutí.
37. Soud na okraj uvádí, že se nezabýval tím, zda žalobce podal ústavní stížnost ve věci specifikované v jeho žádosti o určení advokáta, neboť odpověď na tuto otázku nemůže nic změnit na povinnosti soudu posoudit na základě podané žaloby zákonnost napadeného rozhodnutí.

VIII. Závěr a náklady řízení

38. Soud tedy neshledal žalobu důvodnou, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
39. Výrok o nákladech řízení má oporu v ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť žalobce nebyl ve věci úspěšný a procesně úspěšné žalované žádné důvodně vynaložené náklady v řízení nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 29. července 2025

Shodu s prvopisem potvrzuje P. V.

Mgr. Martin Kříž v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje P. V.